

Asia: VN/32564/2021

Jatkuvan oppimisen sanasto

1 koulutustoiminta

Kommentit

-

2 koulutuslainsäädännössä säännelty koulutustoiminta

Kommentit

-

3 koulutuslainsäädäntö

Kommentit

-

4 opetushallinnon alan koulutuslainsäädännössä säännelty koulutustoiminta

Kommentit

-

5 muun hallinnonalan kuin opetushallinnon koulutuslainsäädännössä säännelty koulutustoiminta

Kommentit

-

6 markkinaehtoinen koulutustoiminta

Kommentit

Määritelmänä “markkinaehtoinen koulutustoiminta, jossa tuotettavan koulutuksen (1) hinta määräytyy vapailla markkinoilla kysynnän ja tarjonnan mukaan, ilman yhteiskunnan taloudellista tukea, ja tuottamisen kustannukset katetaan kokonaisuudessaan asiakkailta perittävillä maksuilla”. Ainakin arkikielessä markkinaehtoisella koulutustoiminnalla viitataan myös kilpailuttamalla hankittuihin työvoimakoulutuksiin, joissa asiakkaalta ei kuitenkaan peritä mitään maksua.

Käsitekaavio 1. Koulutustoiminta

Kommentit

-

7 koulutus (1)

Kommentit

-

8 koulutus (2)

Kommentit

-

9 aikuiskoulutus

Kommentit

Sanaston mukaan aikuiskoulutus on suunniteltu ja järjestetty pääsääntöisesti aikuisille, jotka ovat suhteellisen pitkän, yhtenäisen ja työelämävalmiudet antaneen kouluttautumisvaiheen päätyttyä tai keskeydyttyä siirtyneet työelämään tai muuhun toimintaan ja ovat sen jälkeen osallistumassa jälleen koulutuksen. Määritelmän huomautuksissa nostetaan esiin ikämäärittely sekä pedagogiikka ja rahoitusmuodot. Tulisiko viitata myös siihen, että esim. työvoimakoulutukseen osallistuu paljon henkilöitä, joilta puuttuu kokonaan aiempi pitkä koulutusvaihe?

Käsitekaavio 2. Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan sekä koulutus (2)

Kommentit

-

10 omaehtoinen koulutus

Kommentit

Sanaston mukaan “Omaehtoisella koulutuksella viitataan kaikkeen muuhun paitsi oppivelvollisuuteen kuuluvaan koulutukseen, jota ovat esiopetus ja perusopetus ja – oppivelvollisuuslain (1214/2020) mukaan – esimerkiksi toisen asteen koulutus siihen saakka, kun henkilö täyttää 18 vuotta tai suorittaa sitä ennen toisen asteen tutkinnon.

Työhallinnossa termillä “omaehtoinen koulutus” viitataan vakiintuneesti muuhun koulutukseen kuin työvoimakoulutukseen. Sekä julkisen työvoima- ja yrityspalvelulain että kotoutumisen edistämisestä annetun lain mukaan työttömyysetuudella tuettuna omaehtoisena opiskeluna voidaan tukea myös opintoja, joista säädetään perusopetuslaissa, jos koulutuksen puuttuminen on ammatillisen kehittymisen esteenä (JTYPL)/ jos maahanmuuttajalla ei ole perusopetuksessa saatavia tietoja ja taitoja (kotoutumisl). Jotkut TE-toimiston/työllisyyden kuntakokeilun asiakkaina olevista maahanmuuttajista suorittavat koko peruskoulun (aikuisten perusopetuksen) omaehtoisina opintoina.

11 henkilöstökoulutus

Kommentit

-

12 täydennyskoulutus

Kommentit

-

Käsitekaavio 3. Koulutus (1) omaehtoisuuden, järjestäjän, tavoitteen ja rahoittajan mukaan.

Kommentit

-

13 muuntokoulutus

Kommentit

-

14 kotoutumiskoulutus; aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus

Kommentit

Vuonna 2021 on TEM julkaissut Kotoutumisen sanaston, jossa kotoutumiskoulutus määritellään kotoutumispalveluksi, jonka tavoitteena on kehittää oppivelvollisuusiän ylittäneen henkilön suomen tai ruotsin kielen taitoa ja muita kotoutumista edistäviä valmiuksia, jotka tukevat henkilön pääsyä opintoihin ja työelämään sekä osallistumista yhteiskunnan toimintaan.

Huomautuksena on lisäksi, että kotoutumiskoulutuksena annetaan 1) suomen tai ruotsin kielen opetusta; 2) ammatillisten ja muiden työelämässä tarvittavien valmiuksien opetusta, ammatillista suunnittelua ja ohjausta jatko-opintoihin, työllistymistä edistäviin palveluihin tai työmarkkinoille; 3) muuta opetusta, joka edistää yhteiskunnallisia valmiuksia. Kotoutumiskoulutuksessa noudatetaan Opetushallituksen laatimia kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteita. Kotoutumiskoulutuksen kielellisenä tavoitteena on, että henkilö saavuttaa suomen tai ruotsin

kielessä toimivan peruskielitaidon. Tätä varten oppivelvollisuusiän ylittäneelle maahanmuuttajalle voidaan antaa luku- ja kirjoitustaidon koulutusta oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksen lukutaitovaiheessa tai vapaan sivistystyön lukutaitokoulutuksessa. Kotoutumiskoulutus järjestetään pääsääntöisesti työvoimakoulutuksena.

Em. määrittely sopinee myös nyt lausunnolla olevaan sanastoon.

Sanastossa todetaan, että "Kotoutumiskoulutuksen sisällöt määräytyvät Opetushallituksen antamien opetussuunnitelman perusteiden ja Opetushallituksen suositusten mukaisesti." Opetushallitus on antanut kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteet. Lisäksi Opetushallitus on antanut vapaan sivistystyön lukutaitokoulutuksen opetussuunnitelmasuosituksen. Opetushallitus ei ole antanut kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelmasuosituksia

Käsitekaavio 4. Koulutus (1) ja koulutus (2) tutkintotavoitteisuuden mukaan.

Kommentit

Käsitekaaviossa 4 on koulutus jaettu tutkintotavoitteisuuden mukaan tutkintoon johtavaan koulutukseen, koulutukseen, joka ei johda tutkintoon sekä muuhun koulutukseen. Mitä tämä muu koulutus on?

15 työvoimakoulutus

Kommentit

-

16 kartoitusjakso; orientaatiojakso

Kommentit

Huomautuksessa todetaan, että kartoitusjakson jälkeen osalle hakeneista tarjotaan muita soveltuvia TE-toimiston palveluita. Tässä kohtaa kannattanee todeta se, että suurella osalla työvoimakoulutukseen hakevista on nyt asiakkuus kuntakokeilussa, ei TE-toimistossa.

17 ammatillinen työvoimakoulutus; ammatillisesti suuntautunut työvoimakoulutus

Kommentit

Huomautuksessa todetaan, että myös kotoutumiskoulutusta voidaan joissakin tapauksissa pitää ammatillisena työvoimakoulutuksena. Mitä tällaiset tilanteet ovat?

18 rekrytoiva työvoimakoulutus; rekrytoiva koulutus; rekrytointikoulutus

Kommentit

-

19 ei-tutkintotavoitteinen ammatillinen työvoimakoulutus; ammatillisia valmiuksia lisäävä koulutus

Kommentit

-

20 yhteishankintakoulutus

Kommentit

Huomautuksessa todetaan yhteishankintakoulutuksen tuotteet. Täsmäkoulutuksen oikeassa kirjoitusmuodossa on K, ei k.

21 kehittämiskoulutus; KEKO-koulutus

Kommentit

-

22 valtionosuusrahoitettu työvoimakoulutus; VOS-työvoimakoulutus

Kommentit

-

23 valtionosuus

Kommentit

Määritelmänä sanastossa on nyt lakisääteinen valtionavustus kunnille ja kuntayhtymille. Koulutuksen järjestämiseksi valtionosuutta voidaan myöntää muillekin toimijoille kuin kunnille ja kuntayhtymille. Valtionosuusrahoitteista koulutusta järjestävät esimerkiksi monet rekisteröidyt yhdistykset.

Käsitekaavio 5. Työvoimakoulutus

Kommentit

Käsitekaaviossa 5 on jaettu työvoimakoulutus rahoittajien maksuosuuksien mukaan kahteen: valtion 100-prosenttisesti rahoittama työvoimakoulutus sekä yhteishankintakoulutus. Tässä kaavion kohdassa ei ole lainkaan mukana kehittämiskoulutuksia, joiden kustannuksesta yritykset maksavat oman osansa, eli opiskelijan ohjaamisen työpaikalla.

Käsitekaaviossa 5 on ammatillinen työvoimakoulutus jaettu kahteen sen mukaan mihin tarpeeseen se vastaa: rekrytoiva työvoimakoulutus sekä työmarkkinoiden yleiseen koulutustarpeeseen vastaava ammatillinen työvoimakoulutus. Miten työssäolevien Täsmäkoulutus sopii tähän jakoon?

24 erikoistumiskoulutus; korkeakoulujen erikoistumiskoulutus

Kommentit

-

25 työelämässä oppiminen; > työpaikalla oppiminen

Kommentit

-

26 työpaikalla järjestettävä koulutus

Kommentit

-

27 oppisopimuskoulutus

Kommentit

-

28 koulutussopimukseen perustuva koulutus

Kommentit

-

29 työpaikalla järjestettävä ohjaus; työpaikkaohjaus

Kommentit

-

30 työharjoittelu (1); korkeakouluharjoittelu; > ammattikorkeakouluharjoittelu

Kommentit

-

31 koulutuskokeilu

Kommentit

-

Käsitekaavio 6. Työelämässä oppimisen muotoja.

Kommentit

-

32 osaamiskokonaisuus (1)

Kommentit

-

33 osaamiskokonaisuus (2)

Kommentit

-

34 tutkinnon osa

Kommentit

-

35 opintokokonaisuus

Kommentit

-

Käsitekaavio 7. Osaamiskokonaisuuksia.

Kommentit

-

36 opetus

Kommentit

-

37 ohjaus

Kommentit

-

38 vertaisohjaus

Kommentit

-

39 valmennus

Kommentit

-

40 elinikäinen ohjaus

Kommentit

-

41 ammatinvalinta- ja uraohjaus

Kommentit

Määritelmässä todetaan, että kyseessä on työ- ja elinkeinopalvelujen kokonaisuus, jonka tarkoituksena on auttaa TE-toimiston henkilöasiakasta ammatinvalinnassa, ammatillisessa kehittämisessä, työelämään sijoittumisessa ja elinikäisessä oppimisessa.

Tässä kohtaa kannattanee todeta se, että asiakkaita on myös kuntakokeilussa, ei vain TE-toimistossa.

Käsitekaavio 8. Opetus, ohjaus ja valmennus.

Kommentit

-

42 oppiminen

Kommentit

-

43 elinikäinen oppiminen

Kommentit

-

44 jatkuva oppiminen

Kommentit

-

45 avoin oppiminen

Kommentit

-

Käsitekaavio 9 . Oppiminen

Kommentit

-

46 kyvykkyys

Kommentit

-

47 osaaminen; ~ kompetenssi

Kommentit

-

48 todennettu osaaminen; sertifioitu osaaminen

Kommentit

-

49 osaamisen tunnistaminen

Kommentit

Huomautuksessa todetaan, että osaamisen tunnistamista voi tehdä esimerkiksi koulutustoimija, työhallinto (kuten TE-palvelut), työnantajaorganisaatio tai pätevyystodistuksista rekisteriä pitävä toimija.

Työhallinto? Olisiko oikeampi termi työ- ja elinkeinohallinto?

Tulisiko tässäkin kohtaa mainita kuntakokeilut?

50 osaamisen tunnustaminen

Kommentit

Huomautuksessa todetaan, että työhallinnossa ei tehdä (esimerkiksi työnhakijoiden) osaamisen tunnustamista, mutta työnhakijaa voidaan ohjata esimerkiksi suorittamaan tutkinto ja saamaan tunnistettu osaamisensa sillä tavoin tunnustetuksi.

Tulisiko tässäkin kohtaa mainita kuntakokeilut?

Käsitekaavio 10. Osaaminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen.

Kommentit

-

51 pätevyys; ammattipätevyys

Kommentit

-

52 kelpoisuus; > virkakelpoisuus

Kommentit

-

Käsitekaavio 11. Pätevyys ja kelpoisuus

Kommentit

-

53 todistus (1)

Kommentit

-

54 koulutusjärjestelmän mukaiseen koulutukseen liittyvä todistus; todistus (2)

Kommentit

Sanastossa ei ole erikseen määritelty termiä "koulutusjärjestelmä", mutta kohdassa 54 todetaan, että "Koulutusjärjestelmä on määritelty Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) toisessa laitoksessa seuraavasti: "kokonaisuus, joka kattaa Suomessa lakisääteisesti tarjottavan varhaiskasvatuksen ja koulutuksen (1) sekä tiedot koulutuksen (1) eri vaiheiden suorittamisjärjestyksestä ja mahdollisesta ikäsidonnaisuudesta sekä koulutuksen (1) vaiheiden kestosta". Esimerkkeinä mainitaan OKM:n hallinnonalan koulutukset mutta ei työvoimakoulutusta, joka on vakiintunut, tarjonnaltaan laaja ja niinkään lakisääteisesti tarjottava koulutusmuoto. Millä perusteella työvoimakoulutus on "koulutusjärjestelmän" ulkopuolista koulutusta? Sanastossa on yleisesti huomioitu koulutuksen ja oppimisen moninaisuus sekä nykypäivän jatkuvasti kehittyvät tavat hankkia ja osoittaa osaamista sekä erilaiset tavat tarjota ja järjestää koulutusta. Tätä taustaa vasten jako "koulutusjärjestelmän mukaiseen" ja "muuhun koulutukseen kuin koulutusjärjestelmäkoulutukseen" tuntuu keinotekoiselta ja vanhanaikaiselta. Millä perusteella jokin koulutus katsotaan kuuluvaksi "koulutusjärjestelmään"? Muuttuiko esimerkiksi aikuisten maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon koulutus "koulutusjärjestelmän" mukaiseksi vuonna 2018, kun se siirtyi TEM:n hallinnonalalta ja rahoitukselta OKM:lle?

Termi "koulutusjärjestelmä" on myös lausuntokohdassa 55.

55 muuhun koulutukseen kuin koulutusjärjestelmäkoulutukseen liittyvä todistus

Kommentit

-

56 työtodistus

Kommentit

-

57 pätevyystodistus

Kommentit

-

Käsitekaavio 12 . Todistuksia

Kommentti

-

Yleiset kommentit sanastosta

Kommentti

-

Sipiläinen Päivi
Uudenmaan ELY - Työllisyys ja kotoutuminen -yksikkö